

ŠUMSKO GOSPODARSKO DRUŠTVO

"HERCEGBOSANSKE ŠUME" d.o.o. KUPRES

Direkcija Kupres
Splitska bb
tel: +387 34/274-801
fax: +387 34/274-800

Transakcijski račun:

INTESA SANPAOLO BANKA:
HYPO ALPE ADRIA BANK:
Identifikacijski broj:
Br. u registru PDV-a:
Br. rješenja upisa u sudski registar:

154 999 5000 101 345
306 009 0000 487 051
4281038670003
281038670003
U/I-87/2004

Web:
www.hbsume.ba
Kontakt:
info@hbsume.ba

Broj: _____

Datum: _____

Rijetke, ugrožene i endemske biljne vrste Glamočkog područja

Izradio: Domagoj Turalija dipl. ing. šum

Bos. Grahovo: +387/34 850-057 | Drvar: +387/34 820-051 | Glamoč: +387/34 272-379
Kupres: +387/34 274-585 | Livno: +387/34 202-233 | Tomislavgrad: +387/34 352 –
105 Rasadnik Pržine: +387/34 206-276

Oznaka
odgovornog šumarstva
FSC® C104224

Sadržaj

<i>Ilex aquifolium</i> L. – Božikovina.....	1
<i>Taxus baccata</i> L. – Tisa	2
<i>Ruscus hypoglossum</i> L. (Baker) – Širokolisna veprina	3
<i>Knautia sarajevensis</i> L. (Beck) – Sarajevska udovičica.....	4
<i>Veronica saturejoides</i> – Vriskova čestoslavica	5
<i>Vicia montenegrina</i> L. (Rohlena) – Crnogorska grahorica	6
<i>Gentiana lutea</i> L. – Srčanik.....	7
<i>Quercus robur</i> L. – Hrast lužnjak	8
<i>Helleborus multifidus</i> L. – Rascjepani kukurjek	9
<i>Leontopodium alpinum</i> L. (Cass) – Runolist	10
<i>Cardamine trifolia</i> L. – Trozubka, Zubatka.....	11
<i>Ranunculus scutatus</i> L. (Waldst & Kit) – Žabnjak, Kolovrc	12
<i>Scrophularia bosniaca</i> L. (Beck) – Bosanski strupnik.....	13
<i>Salix petandra</i> L. (Willow) – Lovor vrba	14
<i>Pinus mugo</i> L. – Planinski bor, Krivulj	15
<i>Acer hyrcanum</i> L. (Fisch & C. A. Mey) – Pančičev javor	16

***Ilex aquifolium* L. – Božikovina**

Zimzeleni grm, visine do 10 m raste na dubljim krečnjačkim zemljištima u tamnim bukovo-jelovim i bukovim šumama do 1200 m nadmorske visine. Vrijeme cvjetanja (V-VI) mjesec. Kod nas se javlja na G.J Staretina i G.J Bunarić (33 – 34) odjel.

Kategorija ugroženosti: V

Taxus baccata L. – Tisa

Grm ili visoko drvo naraste i do 20 m sa nepravilnim deblom koje ima promjer do 1 m. Voli plodna krečnjačka srednje kisela tla. Najčešće se javlja u pojasu bukovih i mješovitih četinarskih šuma. Vrijeme cvjetanja (III-IV) mjesec. Iznimno rijetka vrsta, a na našem području primjećena je na G.J Staretina-Golija odjeli (37b - 38a i c).

Kategorija ugroženosti: R

Ruscus hypoglossum L. (Baker) – Širokolisna veprina

Zimzeleni polegli grm visine 20 – 60 cm uspjeva na bogatom humoznom zemljištu male kiselosti. Biljna vrsta se javlja u sjenovitim listopadnim šumama montanog pojasa. Vrijeme cvjetanja (IV – V) mjesec. Kod nas primjećena na G.J Bunarić.

Kategorija ugroženosti: E

***Knautia sarajevensis* L. (Beck) – Sarajevska udovičica**

Listovi stabljike nasuprotni i tanki. Plod ahenija jajasta i kratkocilindrična raste na acidofilnim zemljištima a zastupljena je na šumskim progalama i čistinama te na rubu acidofilnih šuma smreke, jele i klekovine bora. Vrijeme cvjetanja (VI – VIII) mjesec.

Kategorija ugroženosti: R

Veronica satureioides – Vriskova čestoslavica

Višegodišnja 10 do 30 cm duga biljka. Listovi jednostavni nasuprotni, cvijetovi dvospolni nepravilni. Zastupljena u vegetaciji planinskih rudina kod nas primjećena na Šatoru i Vitorogu.

Kategorija ugroženosti: R

Vicia montenegrina L. (Rohlena) – Crnogorska grahorica

Trajnica čije su stabljike oštro uglate, krute oko 50 – 60 cm visoke, gole. Nalazimo je na rubu bukovih i mješovitih četinarskih šuma te u klekovini bora. Vrijeme cvjetanja (VI –VII) mjesec. Viđena na G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: R

Gentiana lutea L. – Srčanik

Trajna zeljasta biljka do 120 cm visine raste u vapnenačkom gorju na granitnim zemljištima. Nalazimo je na rubu bukovih i mješovitih četinarskih šuma. Vrijeme cvjetanja (VI – VIII) mjesec. Poznata je po svojim ljekovitim svojstvima a kod nas je primjećena na G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: V

Quercus robur L. – Hrast lužnjak

Listopadno drvo od 30 do 50 m visoko, prečnik debla do 2,5 m. U ovom slučaju nalazi se u blizini šuma jele, smreke i bukve u vidu pojedinačnih stabala G.J Bunarić selo Travari.

Kategorija ugroženosti: R

***Helleborus multifidus* L. – Rascjepani kukurjek**

Višegodišnja biljka do 30 cm visoka, listovi izrezani na 7 do 16 liski. Dolazi na krečnjačkoj i dolomitnoj podlozi. Ulazi u sastav termofilnih šumskih zajednica. Vrijeme cvjetanja (III – V) mjesec. Primjećen u predjelu Busije.

Kategorija ugroženosti: R

Leontopodium alpinum L. (Cass) – Runolist

Trajnica koja se razmnožava sjemenom visine do 25 cm. Cvijetovi bijele boje podsjećaju na lavlju šapu. Raste na vapnenačkim i dolomitnim stijenama. Možemo ga naći na stijenjacima i točilima bukovih šuma. Vrijeme cvjetanja (V – VI) mjesec. Nalazište G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: V

Cardamine trifolia L. – Trozubka, Zubatka

Stabljike jednostavne gole, prizemni listovi trodjelni na dugačkoj peteljci. Visina biljke 12 do 30 cm. Raste na svježim bogatim rastresitim zemljištima pretežno na krečnjaku. Vrijeme cvjetanja (IV – VI) mjesec. Zastupljena u brojnim zajednicama bukovih šuma a kod nas je primjećena na G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: R

Ranunculus scutatus L. (Waldst & Kit) – Žabnjak, Kolovrc

Stabljika uspravna 20 do 50 cm visoka, cvijetovi sastavljeni od 5 lapova i 5 jajastih žutih latica. Vrijeme cvjetanja (V- VIII) mjesec. Raste na krečnjaku i dolomitu na planinskim pašnjacima, šumskim čistinama montanog i subalpskog pojasa. Nalazište G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: R

***Scrophularia bosniaca* L. (Beck) – Bosanski strupnik**

Višegodišnja biljka sa drvenastim korjenom 40 do 80 cm visoka. Raste na svježim, hranjivim, umjereno kiselim, humoznim kamenitim zemljištima. Nalazimo je u subalpskom i alpskom vegetacijskom pojasu. Svjetle bukove šume, šumske čistine i rubovi šuma. Vrijeme cvjetanja (VI – VII) mjesec.

Kategorija ugroženosti: R

Salix petandra L. (Willow) – Lovor vrba

Listopadno drvo do 15 m visine, promjera do 60 cm sa širokom nepravilnom jako lisnatom krošnjom. Raste na tresetištima i oko potoka i voda. Vrijeme cvjetanja (V – VIII) mjesec. Nalazi se u Glamočkom polju uz potoke.

Kategorija ugroženosti: V

Pinus mugo L. – Planinski bor, Krivulj

Naraste do 10 m visine, nepravilna debla, grane guste sabljasto povijene prema gore. Raste na krečnjaku i dolomitu u subalpskom i alpskom pojasu obrazuje karakterističnu zajednicu Pinetum mughi. Vrijeme cvjetanja (VI – VII) mjesec. Nalazište G.J Hrbljine-Kujača i G.J Šator.

Kategorija ugroženosti: E

***Acer hyrcanum* L. (Fisch & C. A. Mey) – Pančičev javor**

Listopadno drvo do 12 m visine prečnika do 50 cm. Može doseći starost preko 100 godina. Areal rasprostranjenja je balkanski poluotok. Raste na krečnjaku. Kod nas primjećen na planini Slovinj.

Kategorija ugroženosti: R

Na osnovu FSC zahtjeva i obaveza urađen je ovaj interni priručnik biljaka specifičnih za područje šumarije Glamoč.

Cilj priručnika je detaljnije upoznavanje šumarskih radnika sa navedenim biljkama kako bi se iste mogle identificirati na terenu, zaštititi i označiti te kao takve obavezno unijeti u projektnu dokumentaciju. Ovaj registar nije konačan te će u narednom vremenskom periodu biti dopunjavan novim biljnim vrstama.

Kategorija ugroženosti – oznake

E – endemska vrsta

V – ugrožena vrsta

R – rijetka vrsta

Prilozi:

- **Lista potencijalno ugroženih i rijetkih biljnih vrsta na području ŠGD-a Hercegbosanske županije.**
- **Crvena lista za BiH**